

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 29.03.2001r.

RKT-536-s/01/00/AW

Decyzja Nr RKT-09/2001

- I. Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 8 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999r. Nr 52, poz.547; Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz. 381; Dz.U. Nr 60, poz. 704) po rozpatrzeniu sprawy wszczętej na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów Starostwo Powiatowe w Cieszynie, ul. Bobrecka 29, przeciwko Państwowemu Przedsiębiorstwu Użyteczności Publicznej Poczta Polska z siedzibą w Warszawie, pl. Małachowskiego 2, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **nakazuje się** zaniechania stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących jej nieuzasadnione korzyści poprzez zobowiązanie nadawcy do uiszczania co miesiąc opłaty dodatkowej za czynności manipulacyjne związane z obsługą przesyłek pocztowych opłacanych w formie skredytowanej.

- II. Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999r. Nr 52, poz.547; Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz. 381; Dz.U. Nr 60, poz. 704) w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **nakłada się** na Państwowe Przedsiębiorstwo Użyteczności Publicznej Poczta Polska z siedzibą w Warszawie, pl. Małachowskiego 2 karę pieniężną w wysokości 50.000 PLN (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych) płatną do Budżetu Państwa.

Uzasadnienie

Do Organu Antymonopolowego wpłynął wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów Starostwo Powiatowe w Cieszynie, ul. Bobrecka 29 (zwanego dalej Rzecznikiem) w sprawie wszczęcia postępowania administracyjnego przeciwko Państwowemu Przedsiębiorstwu Użyteczności Publicznej Poczta Polska z siedzibą w Warszawie przy pl. Małachowskiego 2 (zwanej dalej Poczta).

W uzasadnieniu swojego wniosku Rzecznik podał, iż w dniu 25.04.2000r. Starosta Powiatu Cieszyńskiego zwrócił się do Dyrekcji Okręgu Poczty Polskiej w Katowicach z prośbą o zmianę warunków umowy zawartej w dniu 14.09.1993r. pomiędzy Urzędem Rejonowym w Cieszynie, a Dyrekcją Okręgu Poczty Polskiej w Katowicach. Starosta powołując się na zasadę swobody umów wystąpił o wykreślenie z treści umowy zapisu z którego wynika, iż co miesiąc wysokość zapłaty uiszczanej przez nadawcę zwiększa się o 10% z tytułu dodatkowych czynności i usług związanych ze specjalnym trybem przyjmowania i opłacania tych przesyłek. Starosta uzasadniając swoje żądanie oparł się na „Cenniku za usługi pocztowe w obrocie krajowym”, który nie określa terminu *dotatkowe czynności* oraz *specjalny tryb przyjmowania i opłacania przesyłek*, a co za tym idzie nie wycenia tychże czynności i usług. Wnioskodawca podniósł, iż zgodnie z §18 regulaminu uiszczanie opłaty za przesyłki może nastąpić w formie skredytowanej, przy czym czynność ta wymaga uprzednio zawarcia umowy pisemnej. Zasady zawierania umów o korzystanie ze skredytowanej formy opłaty zostały ustalone Zarządzeniem nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej z dnia 08.04.1994r. Rzecznik podkreślił, że ani cennik za usługi pocztowe, ani regulamin określający szczegółowe warunki korzystania z usług pocztowych, ani Zarządzenie nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej nie określa pojęcia *czynności manipulacyjnych*, czy też zakresu *czynności, jakie związane są ze specjalnym trybem przyjmowania i opłacania tych przesyłek*. W ocenie Wnioskodawcy Poczta Polska będąc monopolistą sama dla siebie ustala wynagrodzenie znacznie przekraczające poniesione koszty, a wynagrodzenie to jest jednym z podstawowych warunków zawieranych umów o korzystanie z usług pocztowych o charakterze powszechnym w formie opłaty skredytowanej. Zdaniem Rzecznika potwierdzeniem narzucania uciążliwych warunków umów jest sztywne stanowisko Poczty, która ustalając w umowie dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 10% nie uzasadniła go wyliczeniem kosztów, lecz zapisem Zarządzenia Nr 31 stanowiącym o możliwości pobierania opłaty w wysokości nie przekraczającej 20%. Czynności obejmujące wystawianie faktur VAT, ich przesyłanie oraz przekazywanie danych do nadzorującego Rejonowego Urzędu Poczty winny być uwzględnione w kosztach Poczty i skalkulowane w cenach poszczególnych usług pocztowych, bowiem są to czynności, jakie wykonywane są powszechnie w przypadku umów skredytowanych. Rzecznik zaznaczył także, że Poczta w przypadku umowy o opłaty skredytowane wystawia i wysyła raz w miesiącu tylko jedną fakturę VAT, natomiast w przypadku zastosowania się do ogólnej zasady określonej w §13 rozporządzenia Ministra Łączności w sprawie korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym (Dz.U. Nr 40, poz. 173), gdyby jednostka samorządu terytorialnego odstąpiła od umowy i codziennie zanosila do Urzędu Poczтового listy i przesyłki, to Poczta byłaby zobowiązana do wydawania faktur codziennie.

Wnioskodawca zakwestionował także twierdzenia Poczty, która w korespondencji z nim uzasadniała wysokość pobieranej opłaty manipulacyjnej m.in. tym, iż odroczenie należnych za przesyłki opłat jest równoznaczne z udzieleniem kredytu nadawcy przesyłek pocztowych, odwołując się do oprocentowania kredytów stosowanych przez banki komercyjne. Wysokość opłaty bankowej za udzielony na jeden miesiąc kredyt byłaby bowiem dużo niższa od pobieranej przez Poczta opłaty manipulacyjnej. Jednocześnie Rzecznik zaznaczył, iż Dyrektor Generalny Poczty Polskiej w Zarządzeniu Nr 31 nie zobligował organów Poczty do ścisłego

stosowania tego Zarządzenia lecz stwierdził, iż w umowie może być ustalone wynagrodzenie za czynności manipulacyjne.

Organ Antymonopolowy, zgodnie z żądaniem Wnioskodawcy, wszczął postępowanie administracyjne w sprawie nakazania zaniechania przez Poczta Polska, praktyki monopolistycznej polegającej na:

nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez narzucanie uciążliwych warunków umów przynoszących jej nieuzasadnione korzyści poprzez zobowiązanie nadawcy do uiszczania co miesiąc opłaty dodatkowej za czynności manipulacyjne związane z obsługą przesyłek pocztowych w formie skredytowanej, co może stanowić naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Poczta Polska nie uznała zarzutów postawionych przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów i wskazała, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Łączności z dnia 15.03.1996r. w sprawie warunków korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym (Dz.U. Nr 40, poz. 173) zasadą generalną jest uiszczanie przez nadawcę opłaty pocztowej z góry przy użyciu znaczków pocztowych. Klientom nadającym znaczne ilości przesyłek Poczta umożliwia stosowanie innych form opłaty, do których należą: opłacanie przesyłek w formie skredytowanej, zaliczkowej, przy użyciu maszyny do frankowania lub opłaty przerzuconej na adresata. Wyboru formy dokonuje sam nadawca, przy czym skorzystanie z jednej z wymienionych form uiszczania opłaty wymaga wcześniejszego uzyskania zgody odpowiedniej jednostki organizacyjnej Poczty. Uczestnik postępowania podkreślił, iż z wyjątkiem opłat uiszczanych przy użyciu znaczków pocztowych lub przy użyciu maszyn do frankowania wszystkie pozostałe formy opłaty są odstępstwem od obowiązującej generalnej zasady uiszczania opłaty pocztowej z góry. W przypadku opłaty skredytowanej i przerzuconej na adresata nadawca zobowiązany jest do uiszczania wynagrodzenia na rzecz jednostki organizacyjnej Poczty Polskiej za czynności związane z obsługą tej formy opłaty, tj. za czynności jakie pracownicy urzędów pocztowych muszą dodatkowo wykonywać przy przeliczaniu i rejestrowaniu nadawanych przesyłek, księgowaniu wartości opłat za te przesyłki, które są kredytowane przez Poczta przez ustalony w umowie okres, prowadzenie rozliczeń z klientem – i tym samym konieczność prowadzenia odrębnej dokumentacji. Poczta Polska zauważyła, iż w przypadku opłat regulowanych przez klienta z dołu, tj. już po wykonaniu usługi, po stronie Poczty występują także dodatkowe koszty, w tym m.in. koszty związane z uruchomieniem i utrzymaniem specjalistycznych stanowisk ds. opłat skredytowanych i przerzuconych na adresata - ma to miejsce w większych urzędach pocztowych. Ponadto uczestnik postępowania wskazał, że zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami pocztowymi wysokość wynagrodzenia na rzecz jednostki organizacyjnej Poczty Polskiej określa bezpośrednio Dyrektor upoważnionej jednostki, przy czym nie może być ono większe od 20% wartości opłat cennikowych. Zdaniem Poczty, z uwagi na wykonywanie usług pocztowych na terenie całego kraju, a więc w różnych uwarunkowaniach ekonomicznych i rynkowych i wobec różnych klientów, ustalenie sztywnego wynagrodzenia z tytułu opłaty skredytowanej byłoby błędem wynikającym z przyjęcia uśrednienia zbyt wielu zróżnicowanych sytuacji. Poczta podniosła również, że wynagrodzenie zaproponowane Starostwu Powiatowemu w Cieszynie i Urzędowi Miejskiemu w Ustroniu za czynności manipulacyjne wynosiło 10%, a więc nie przekroczyło maksymalnego poziomu i zarazem wskazała, że w/w nadawcom zaproponowano możliwość skorzystania z innych form opłaty, w tym m.in. opłatę zaliczkową lub przy użyciu maszyny do frankowania, które nie pociągają za sobą obowiązku uiszczania opłaty dodatkowej i stanowią korzystną dla klientów formę uiszczania opłaty pocztowej.

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego Organ Antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny.

Poczta Polska jest przedsiębiorstwem użyteczności publicznej powołanym do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie usług pocztowych, w tym do zapewnienia ciągłości świadczenia usług pocztowych o charakterze powszechnym, w obrocie krajowym i zagranicznym, na obszarze kraju oraz do zapewnienia bezpieczeństwa obrotu pocztowego, w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania potrzeb ludności, organów państwowych, samorządu terytorialnego oraz gospodarki narodowej (art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30.07.1997r. o państwowym przedsiębiorstwie użyteczności publicznej „Poczta Polska”; Dz.U. Nr 106, poz. 675).

W skład struktury organizacyjnej Poczty Polskiej wchodzi m.in. 10 Dyrekcji Okręgów Poczty, które realizują jej podstawowe zadania oraz 67 Rejonowych Urzędów Poczty nadzorujących i koordynujących prace urzędów pocztowych na swoim obszarze (Karty nr 86-105).

W dniu 14.09.1993r. pomiędzy Dyrekcją Okręgu Poczty w Katowicach a Urzędem Rejonowym w Cieszynie zawarta została umowa o uiszczanie opłat za przesyłki w formie skredytowanej (Karta nr 63). Aneks nr 2/99 z dnia 18.01.1999r. zmieniono zapis umowy w zakresie nazwy strony, którą zostało Starostwo Powiatowe w Cieszynie (Karta nr 61). W §2 nadawca zobowiązał się uiszczać opłatę za nadanie i ewentualne świadczenia dodatkowe miesięcznie, do 10 dni po otrzymaniu faktury z Rejonowego Urzędu Poczty w Bielsku-Białej, zwiększoną o 10% z tytułu dodatkowych czynności związanych ze specjalnym trybem przyjmowania i opłacania tych przesyłek. Umowa o podobnej treści została zawarta przez Dyrekcję Okręgu Poczty w Katowicach z Urzędem Miejskim w Ustroniu w dniu 21.09.1993r. (Karta nr 120). W umowie tej aneksem nr 2/2000 z dnia 10.08.2000r. zmieniono stronę umowy, określając ją jako Urząd Miasta w Ustroniu.

Korzystając z formy nadawania przesyłek za opłatą skredytowaną nadawca jest obowiązany do:

- zaopatrzenia się w pieczętkę o treści zgodnej z §5 zawartej umowy,
- umieszczenia w/w pieczętki na przesyłkach w miejscu przeznaczonym na znak opłaty pocztowej,
- wypełniania pocztowej książki nadawczej zgodnie z nadrukiem w 2 egzemplarzach (od rubryki 1 do 7),
- wpisywania przesyłek poleconych w oddzielnych pozycjach w pocztowej książce nadawczej wg rodzaju (miejscowe, zamiejscowe) i kategorii wagowej,
- przy nadawaniu przesyłek listowych zwykłych sporządzania zestawienia zbiorczego podającego liczbę przesyłek danego rodzaju (miejscowe, zamiejscowe) wg kategorii wagowej,
- porządkowania przesyłek, tj. układania stroną adresową według wpisów w pocztowej książce nadawczej,
- przekazywania przesyłki i książki nadawczej pracownikowi placówki pocztowej i oczekiwania na kopię potwierdzoną stemplem dziennym pracownika (Karta nr 52).

Wszystkie w/w czynności wykonywane są przez nadawcę. W praktyce wypełnia on również rubrykę nr 9 książki nadawczej, tzn. oblicza wysokość należnej opłaty.

Pracownik Poczty przyjmując do nadania listy polecone po pierwsze przykleja na przesyłkę numer nadawczy i wpisuje go w pozycji 8 książki nadawczej, a następnie, na koniec dziennego zestawienia przybija pieczętkę urzędu pocztowego. W przypadku listów zwykłych pracownik Poczty przybija tylko pieczętkę pod zestawieniem wykonanym przez nadawcę.

Przy nadawaniu przesyłek pocztowych opłacanych w formie skredytowanej, jak podała Poczta Polska, wykonuje się następujące czynności:

- każdorazowe rejestrowanie nadawanych przesyłek w prowadzonej odrębnie dla każdego nadawcy ewidencji, z wyszczególnieniem ilości przesyłek każdego rodzaju i każdej kategorii wagowej, z uwzględnieniem ewentualnych świadczeń dodatkowych oraz wartości opłaty za te przesyłki,
- kontrola dotycząca właściwego taryfikowania przesyłek,
- sumowanie na koniec miesiąca poszczególnych kolumn ewidencji i ustalanie należności z tytułu ich nadania w okresie obrotowym,
- przysyłanie danych do właściwej komórki Rejonowego Urzędu Poczty,
- wystawianie faktur VAT za dany miesiąc obrotowy,
- przysyłanie tych faktur VAT do nadawcy listem poleconym,
- kontrola terminowości regulowania należności wynikających z wystawionych faktur VAT (Karta nr 69).

Wzajemne rozliczenia Starostwa Powiatowego w Cieszynie i Poczty realizowane były zgodnie z zawartą w dniu 19.09.1993r. umową. Na podstawie §2 Poczta pobierała wynagrodzenie dodatkowe naliczane od opłaty należnej za faktycznie nadane w okresie rozliczeniowym przesyłki, obliczonej na podstawie obowiązującego „Cennika za usługi pocztowe w obrocie krajowym”. I tak np. we wrześniu 2000r. Starostwo nadało 4.037 przesyłek o łącznej wartości opłaty pocztowej wynoszącej 10.296,05 PLN. Poczta rozliczając usługę wystawiła fakturę VAT doliczając do w/w kwoty 10% narzutu. Tak więc Starostwo było zobowiązane do zapłaty 11.325,66 PLN (Karta nr 29). W maju 2000r. łączna wartość opłaty pocztowej za nadane przez Starostwo przesyłki wyniosła 10.547,75 PLN. Poczta do należności doliczyła dziesięcioprocentową opłatę za czynności manipulacyjne i wystawiła fakturę na kwotę 11.602,53 PLN (Karta nr 31). Wartość opłaty pocztowej za przesyłki nadane przez Starostwo w kwietniu 2000r. wyniosła 8.708,95 PLN. Po doliczeniu przez Pocztcę 10% narzutu Starostwo zapłaciło za usługę 9.579,85 PLN (Karta nr 32).

Poczta na mocy umowy z dnia 21.09.1993r. pobierała również opłatę za dodatkowe czynności związane z nadawaniem przesyłek opłacanych w formie skredytowanej od Urzędu Miasta w Ustroniu. Tytułem przykładu można wskazać, że w styczniu 2000r. Urząd nadał przesyłki, za które opłata pocztowa wyniosła 3.076,20 PLN. Poczta pod doliczeniu 10% narzutu wystawiła fakturę na kwotę 3.383 PLN (Karta nr 123). W kwietniu 2000r. opłata pocztowa za nadane przez Urząd przesyłki wyniosła 1.081,95 PLN, razem z opłatą za dodatkowe czynności Poczta pobrała należność w kwocie 1.190,15 PLN (Karta nr 125). W grudniu 2000r. opłata za nadane przesyłki wyniosła 2.020,45 PLN, zaś faktura wystawiona przez Pocztcę opiewała na kwotę 2.222,50 PLN (Karta nr 126).

Po dokonaniu analizy warunków umowy z dnia 14.09.1993r. Starosta Powiatu Cieszyńskiego stwierdził, iż umowa ta jest niekorzystna dla Starostwa i pismem z dnia 25.04.2000r. (Karta nr 59) wniósł o jej zmianę poprzez wykreślenie z §2 treści: „... zwiększonej o 10% z tytułu dodatkowych czynności związanych ze specjalnym trybem przyjmowania i opłacania tych przesyłek”. Starosta podkreślił, że obowiązujący „Cennik za usługi pocztowe w obrocie krajowym” określa oprócz opłat zasadniczych także wysokość opłat za świadczenia dodatkowe i inne, a Poczta pobierając dodatkową opłatę w wysokości 10% za świadczoną usługę nie stosuje się do tego Cennika. Poczta w odpowiedzi na propozycję Starosty w piśmie z dnia 07.06.2000r. (Karta nr 56) wyjaśniła, że zawarty w §2 umowy zapis o dodatkowym wynagrodzeniu na rzecz jednostki organizacyjnej Poczty Polskiej za czynności manipulacyjne związane z obsługą opłaty w formie skredytowanej opiera się na Zarządzeniu Nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej z 8 kwietnia 1994r., które określa maksymalną wysokość

wynagrodzenia dodatkowego na poziomie 20%, a więc wyższym od przyjętego w umowie. Jednocześnie Poczta, zwracając uwagę, iż podstawową formą uiszczania opłat jest naklejanie na przesyłkach znaczków pocztowych, zaproponowała Starostwu skorzystanie z innych form uiszczania opłat pocztowych takich jak forma zaliczkowa lub stosowanie maszyny frankującej.

Sugestie Poczty odnośnie zmiany formy uiszczania opłaty za nadane przesyłki nie zostały przyjęte przez Starostwo. Jak wyjaśnił Wnioskodawca w obecnej sytuacji finansowej Starostwa Powiatowego w Cieszynie najdogodniejszą formą opłacania przesyłek pocztowych jest forma opłaty skredytowanej. Rzecznik podniósł, iż koszt zakupu maszyny frankującej oraz wagi do listów wynoszący ok. 10.000 PLN netto nie mieści się w granicach możliwości finansowych Starostwa, a korzystanie z maszyny frankującej pociąga za sobą oprócz kosztów zakupu także koszty eksploatacyjne. Organy samorządu terytorialnego odrzuciły również sposób wnoszenia opłat w formie zaliczkowej bowiem przy deficycie budżetowym propozycja ta nie jest dla urzędów ekonomiczna (Karta nr 119).

O zmianę §2 umowy o korzystanie ze skredytowanej formy uiszczania opłaty za nadane przesyłki wystąpił również Urząd Miasta w Ustroniu przesyłając do Rejonowego Urzędu Poczty w Bielsku-Białej Aneks nr 6/2000 (Karta nr 127). Poczta nie zaakceptowała zmian i pismem z dnia 18.05.2000r. (Karta nr 54) zwróciła Aneks nie podpisany. W uzasadnieniu swego stanowiska Poczta podkreśliła, iż zasadą jest uiszczanie przez nadawcę opłaty za doręczenie przesyłki z góry, a inny sposób uiszczania opłaty – forma skredytowana - został przyjęty w umowie stron na wniosek Burmistrza Miasta Ustroń. Maksymalna wysokość wynagrodzenia na rzecz jednostki organizacyjnej Poczty Polskiej za czynności związane z obsługą tej formy opłaty ustalona została w Zarządzeniu nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej na poziomie 20%. Umowa z dnia 21.09.1993r. określa dodatkową opłatę w wysokości 10%. Tak więc Poczta nie stwierdziła podstaw do zmiany §2 umowy i rezygnacji z dodatkowego wynagrodzenia.

Organ Antymonopolowy zważył co następuje:

Rozpoznając sprawę w zakresie zarzucanej Poczcie Polskiej praktyki polegającej na narzucaniu uciążliwych warunków umowy odnoszących się do art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów należy wskazać, iż z taką praktyką mamy do czynienia w razie łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- pozycja dominująca przedsiębiorcy,
- uciążliwy charakter warunków umowy,
- narzucanie tych warunków kontrahentowi przez podmiot dominujący,
- osiągnięcie nieuzasadnionych korzyści.

Podstawowym warunkiem dla zaistnienia w/w praktyki jest, aby przedsiębiorca ją stosujący posiadał pozycję dominującą lub monopolistyczną na rynku. W sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania ustalono, że Poczta zajmuje monopolistyczną pozycję na rynku świadczenia usług pocztowych o charakterze powszechnym. Jest tzw. monopolistą prawnym, co wynika z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 23 listopada o łączności (Dz.U. z 1995r. Nr 117, poz. 564 z późn. zm.), który mówi, iż wykonywanie usług pocztowych o charakterze powszechnym, polegających na przewozie i doręczaniu w obrocie krajowym i zagranicznym przesyłek listowych - z wyjątkiem druków bezadresowych i ankiet – o masie do 2000 g, listów wartościowych o masie do 2000 g, paczek pocztowych oraz nadawaniu i doręczaniu

przekazów pocztowych – należy wyłącznie do Poczty Polskiej. Tak więc Poczta Polska podlega wszystkim ograniczeniom wynikającym z ustawy antymonopolowej.

Dodać należy, że sankcjonowaniu w trybie przewidzianym w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy podlega nie samo posiadanie na rynku pozycji dominującej lub monopolistycznej, ale jej nadużywanie. Jeśli postanowienia umowy naruszają prawo lub są w inny sposób uciążliwe dla kontrahenta, zgodnie z orzecznictwem antymonopolowym przyjmuje się, że przedsiębiorca posiadający silną pozycję na rynku narzucił warunki tej umowy. Nie ulega wątpliwości, że przedsiębiorca posiadający pozycję monopolistyczną lub dominującą ma możliwość narzucania uciążliwych warunków umowy innym podmiotom. Poczta dysponuje więc siłą rynkową pozwalającą jej jednostronnie dyktować warunki umowy swym kontrahentom.

Wysokość opłat za usługi pocztowe Poczty Polskiej ustalana jest przez Dyrektora Poczty Polskiej w cennikach (Karta nr 19-28, 136-146), zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 1990r. o łączności (Dz.U. z 1995r. Nr 117, poz. 564 z późn zm.).

Szczegółowe kwestie dotyczące form uiszczania opłat za usługi pocztowe uregulowane zostały w Zarządzeniu Dyrektora Poczty Polskiej Nr 57 z dnia 17 września 1992r. (Karta nr 147). W §7 Zarządzenia dopuszcza się uiszczanie opłat za usługi pocztowe w formie skredytowanej. §8 określa jakie zapisy powinna bezwzględnie zawierać umowa o uiszczanie opłaty w formie skredytowanej. Zaznaczyć należy, iż nie ma wśród nich zobowiązania nadawcy do uiszczania opłaty dodatkowej za czynności manipulacyjne związane ze stosowaniem tej formy opłaty.

Na podstawie §2 pkt 23, §62 ust. 3 i §63 ust. 2 rozporządzenia Ministra Łączności z dnia 5 listopada 1996r. w sprawie warunków korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym (Dz.U. z 1996r. Nr 40, poz. 173) Zarządzeniem nr 97 z dnia 5 listopada 1996r. wprowadzony został Regulamin korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym. Zgodnie z §13 ust.1 nadawca uiszcza z góry opłatę za przewóz i doręczenie przesyłki lub przekazu pocztowego oraz wykonanie świadczeń dodatkowych, chyba, że uzgodnił z podmiotem inny sposób uiszczenia opłaty. W myśl §18 uiszczenie opłaty za przesyłki może nastąpić również w formie zaliczkowej, skredytowanej lub w przerzuconej na adresata. Należność z tytułu opłaty skredytowanej uiszcza się w formie bezgotówkowej. Ponadto regulowanie opłat w w/w formach wymaga uprzedniego zawarcia pisemnej umowy.

Regulamin w §10 wskazuje również obowiązki nadawcy w wypadku nadawania jednorazowo co najmniej dziesięciu danego rodzaju przesyłek rejestrowanych lub przekazów pocztowych. W takiej sytuacji nadawca powinien wpisać każdą przesyłkę rejestrowaną kolejno w oddzielną pozycję dokumentu zbiorczego, sporządzonego w dwóch identycznych egzemplarzach i przekazać je pracownikowi placówki pocztowej w stanie uporządkowanym, tj. ułożone stroną adresową według kolejności wpisów w tym dokumencie.

Podstawą pobierania opłaty dodatkowej w przypadku uiszczenia przez nadawcę opłaty w formie skredytowanej jest Zarządzenie Nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej z 8 kwietnia 1994r. w sprawie uprawnień do ustalania wynagrodzenia za czynności manipulacyjne z tytułu zawierania umów o korzystanie ze skredytowanej formy opłaty oraz z formy opłaty przerzuconej na adresata (Karta nr 76) wydane na podstawie §11 Statutu państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (Karta nr 81). W myśl §1 tego Zarządzenia w przypadku zawarcia przez dyrektora Okręgu Poczty umowy o uiszczaniu opłat w formie skredytowanej w umowie tej może być także ustalone wynagrodzenie na rzecz jednostki organizacyjnej Poczty Polskiej za czynności manipulacyjne związane z obsługą tej formy opłaty. W §3 Zarządzenia znalazł się zapis, iż wysokość wynagrodzenia za w/w

czynności manipulacyjne nie może być wyższa od 20% wartości opłat należnych za nadane lub nadchodzące przesyłki.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż dla uznania określonego zachowania przedsiębiorcy za praktykę monopolistyczną wystarczające jest spełnienie przesłanek określonych w ustawie o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów i zbędne jest w tym zakresie posługiwanie się także innymi przepisami prawa spoza tej ustawy.

Za warunki uciążliwe należy uznać takie warunki, które są uciążliwe zarówno w znaczeniu subiektywnym (są subiektywnie odczuwane przez drugą stronę umowy jako uciążliwe) jaki i obiektywnym (warunki te stanowiące obiektywną uciążliwość nie byłyby możliwe do wynegocjowania w warunkach istnienia konkurencji na rynku). Uciążliwy warunek umowy oznacza dla jednej ze stron umowy ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. W szczególności uciążliwym warunkiem będą zapisy umowy przewidujące świadczenia o charakterze nieekwiwalentnym, tzn. takie, którym nie odpowiada świadczenie drugiej strony będące ich odpowiednikiem. W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy należałoby zatem ustalić, czy w warunkach istnienia wolnej konkurencji na rynku świadczenia usług pocztowych o charakterze powszechnym Poczta byłaby w stanie wynegocjować takie warunki współpracy z nadawcami, jakie przedstawiła Staroście Powiatu Cieszyńskiego w umowie o korzystanie ze skredytowanej formy opłaty.

Zaznaczyć należy, że ani „Cennik za usługi pocztowe w obrocie krajowym” ani „Regulamin korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym”, ani nawet Zarządzenie nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej ustalające maksymalną wysokość wynagrodzenia za czynności związane ze specjalnym trybem przyjmowania przesyłek opłacanych w formie skredytowanej, nie definiują pojęcia czynności manipulacyjnych. Daje to Poczcie pełną swobodę zaliczania do czynności manipulacyjnych różnych działań i sprawia, iż nadawca zobowiązany do uiszczania opłaty dodatkowej nie wie za co dokładnie płaci w ramach tej opłaty.

Wyjaśniając co należy rozumieć przez czynności manipulacyjne Poczta określiła szereg działań, których wykonanie jest konieczne przy obsłudze przesyłek opłacanych w formie skredytowanej (Karta nr 132). Poczta wskazała, że pracownik na etapie nadawczym musi m.in. sprawdzić, czy nadawca uprawniony jest do nadawania przesyłek w formie skredytowanej. Nie wydaje się jednak, by czynność ta była szczególnie czasochłonna i powodowała dodatkowe koszty, tym bardziej jeśli wziąć pod uwagę, że zarówno Starostwo Powiatowe w Cieszynie jak i Urząd Miasta w Ustroniu korzystają ze skredytowanej formy opłaty od wielu lat, a na każdej przesyłce i w książce nadawczej widnieje zapis odwołujący się do umów o uiszczanie opłaty w formie skredytowanej. Podobnie należy ocenić obowiązki pracownika placówki pocztowej polegające na: sprawdzeniu czy na przesyłkach podany jest adres nadawcy, a w polu znaczkowym umieszczony jest odpowiedni napis o formie opłaty, sprawdzeniu czy wręczone przez nadawcę zestawienie zostało sporządzone prawidłowo, czy liczba nadawanych przesyłek każdego rodzaju i każdej kategorii wagowej jest zgodna z podaną w zestawieniu, umieszczaniu odciska datownika na przesyłkach i przekazanie ich do dalszych czynności. Wymienione czynności nie mogą uzasadniać pobierania od nadawcy opłaty dodatkowej, są bowiem wykonywane także wtedy, gdy przesyłki opłacane są w formie podstawowej, tzn. poprzez naklejanie znaczków pocztowych. Wykonywanie wykazów przesyłek listowych nadanych za opłatą skredytowaną prowadzonych w okresach miesięcznych oddzielnie dla każdego nadawcy i stanowiących podstawę do obciążania nadawcy za przesyłki nadane w danym miesiącu również nie może stanowić argumentu przemawiającego za pobieraniem dodatkowej opłaty. Fakt nadawania przez Starostwo

Powiatowe w Cieszynie i Urząd Miasta w Ustroniu przesyłek za opłatą skredytowaną nie spowodował bowiem konieczności wydzielenia lub utworzenia stanowisk pracy przeznaczonych wyłącznie do obsługi tych podmiotów (Karta nr 131). Nie przekonuje również zaliczenie przez Poczta do czynności manipulacyjnych sprawdzania wykazu przesyłek i przekazywanie go do wyznaczonej komórki organizacyjnej Rejonowego Urzędu Poczty celem wystawienia faktury. W sytuacji uiszczania przez nadawcę opłaty pocztowej w podstawowej formie, tj. znaczkami, pracownik Poczty ma obowiązek wystawić fakturę w każdym przypadku na żądanie klienta, a co za tym idzie przeliczyć i zsumować wartość znaczków. Nadawca żądający w takiej sytuacji nawet codziennie wystawienia faktury za nadane przesyłki nie jest obciążany przez Poczta dodatkową opłatą, w przeciwieństwie do nadawcy opłacającego przesyłki w formie skredytowanej, dla którego wystawia się jedną fakturę miesięcznie. Tak więc czynności wykonywane przez Poczta w związku z obsługą przesyłek opłacanych w formie skredytowanej są niemal identyczne z trybem przyjmowania listów poleconych opłacanych znaczkami pocztowymi.

Zobowiązanie Starostwa Powiatowego w Cieszynie i Urzędu Miasta w Ustroniu do uiszczania opłat na rzecz Poczty Polskiej jest dla nich niewątpliwie uciążliwe, kwoty te zwiększają bowiem koszty działalności Starostwa i Urzędu. Żądanie opłaty dodatkowej od nadawcy korzystającego ze skredytowanej formy opłaty, nie mające uzasadnienia w obowiązującym „Cenniku za usługi pocztowe w obrocie krajowym”, należy zatem ocenić jako uciążliwy warunek umowy. Dodać należy, że w warunkach konkurencji Poczta nie uzyskaby zgody kontrahentów na uiszczanie opłaty dodatkowej bez uzasadnienia jej stosowania ponoszonymi konkretnymi kosztami oraz przy braku obiektywnych i jednolitych kryteriów pozwalających na jej pobieranie w takiej, a nie innej wysokości.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów narzucanie uciążliwych warunków umowy musi mieć charakter przymusowy, to znaczy będący wynikiem siły rynkowej przedsiębiorcy narzucającego te warunki. Warunki umowy są narzucane dzięki zajmowaniu przez danego przedsiębiorcę pozycji monopolistycznej na rynku i wykorzystywane dzięki posiadanej sile rynkowej. W związku z tym, że Poczta jako tzw. monopolista prawny, prowadzi swoją działalność gospodarczą w takich warunkach, w których odizolowana jest od potencjalnych konkurentów, posiada niezbędny potencjał do narzucania swoim kontrahentom warunków umów. Jednocześnie o tym, czy w konkretnej sytuacji treść umowy została kontrahentowi narzucona, czy też umowa była rezultatem negocjacji w ramach przysługującej stronom swobody kontraktowania decyduje ostatecznie treść umowy oraz okoliczności jej zawarcia. Należy zaznaczyć, że kontrahenci biorący udział w grze rynkowej zachowują się racjonalnie. Zgodnie z tym założeniem, jeżeli podmiot dominujący na rynku nie byłby w stanie wynegocjować treści umowy, do zawarcia której doszło w warunkach dominacji rynkowej, umowę należy uznać za ograniczającą samodzielność kontrahenta – jest mu ona jednocześnie narzucona.

W okolicznościach niniejszej sprawy Starosta Powiatu Cieszyńskiego po przeanalizowaniu warunków umowy z dnia 14.09.1993r. stwierdził, iż umowa ta uprawniając Poczta do pobierania 10% narzutu z tytułu czynności dodatkowych za korzystanie przez Starostwo ze skredytowanej formy opłaty jest dla Starostwa niekorzystna. Opierając się na zasadzie swobody umów Starosta wystąpił do Poczty pismem z dnia 25.04.2000r. (Karta nr 59) o wykreślenie z §2 umowy kwestionowanego zapisu o opłacie za czynności manipulacyjne. Poczta nie przyjęła tej propozycji, a w odpowiedzi na stanowisko Starosty w piśmie z dnia 07.06.2000r. (Karta nr 56) stwierdziła, iż w świetle obowiązujących regulacji ma prawo do dodatkowego wynagrodzenia za obsługę skredytowanej formy opłaty, a Starostwo w sytuacji gdy nie akceptuje warunków umowy z dnia 14.09.1993r. może umowę rozwiązać i skorzystać

z innej formy uiszczania opłaty. W takiej sytuacji Starostwo chcąc nadal korzystać ze skredytowanej formy opłaty musiało zaakceptować niekorzystne dla siebie warunki. Podobnie zakończyła się próba renegocjacji warunków umowy zawartej w dniu 21.09.1993r. przez Urząd Miasta w Ustroniu. Poczta Polska nie zgodziła się na wprowadzenie zmian do §2 umowy i wykreślenie z niej zapisu o prawie do pobierania 10% wynagrodzenia za czynności dodatkowe związane z uiszczaniem przez Urząd opłaty za nadane przesyłki w formie skredytowanej, twierdząc, iż pobieranie tego wynagrodzenia jest zgodne z obowiązującym Zarządzeniem Nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej i nie przekracza jego maksymalnej wysokości. Tak więc i w tym przypadku Urząd Miasta nie miał możliwości negocjowania umowy, mógł jedynie zrezygnować z uiszczania opłaty w formie skredytowanej albo opłacać przesyłki w innej formie. W świetle powyższego uzasadnione jest twierdzenie, iż warunki umów o uiszczanie opłaty w formie skredytowanej zastały narzucone obu nadawcom (Starostwu i Urzędowi Miejskiemu).

Osiągane przez podmiot gospodarczy stosujący praktykę monopolistyczną z art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy antymonopolowej nieuzasadnione korzyści są odpowiednikiem uciążliwych warunków umów narzuconych kontrahentowi w relacjach ekwiwalentności wzajemnych świadczeń uczestników umowy. Nieuzasadnione korzyści określają sytuację korzystniejszą od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju, może to być ogół dóbr i interesów oraz pozytywnych następstw mieszczących się w kategorii związku przyczynowego i gospodarczego.

Poczta narzucając Starostwu i Urzędowi Miasta warunek umowy uprawniający ją do pobierania dodatkowego wynagrodzenia za czynności manipulacyjne w wysokości 10% wartości opłat należnych za nadane przesyłki zapewniła sobie tym samym nieuzasadnione korzyści. Wbrew twierdzeniom Poczty nie można bowiem uznać, że obsługa przesyłek nadawanych w formie skredytowanej wiąże się z koniecznością wykonywania szeregu dodatkowych i czasochłonnych czynności odbiegających od czynności podejmowanych przy obsłudze przesyłek opłacanych w innych formach, a w szczególności znaczkami.

Także ogólne wyliczenia kosztów usługi spowodowanych stosowaniem opłaty skredytowanej przedstawione przez Poczcie (karta nr 134) nie uzasadniają pobierania opłaty w wysokości 10% zwłaszcza, że koszty nadania przesyłek poleconych, w świetle tych wyliczeń w przypadku opłaty skredytowanej wzrastają tylko o 3,3%.

Zaznaczenia wymaga fakt, iż przy braku przekonujących argumentów dotyczących zwiększonych kosztów obsługi przesyłek opłacanych w formie skredytowanej Poczta podkreślała, iż jest uprawniona do pobierania opłaty dodatkowej na poziomie 20%, a więc wyższym od ustalonego w umowach ze Starostwem i Urzędem Miejskim. Należy zwrócić uwagę, iż regulacja ta jest zawarta w Zarządzeniu nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej, ma więc charakter wewnętrzny. Innymi słowy monopolista, jakim jest Poczta Polska, na mocy upoważnienia ustawowego do ustalania wysokości wynagrodzenia za usługi pocztowe o charakterze powszechnym, ustalił sam dla siebie podstawę prawną pobierania dodatkowego wynagrodzenia, a następnie określił jego maksymalną wysokość. Nadawca chcący korzystać ze skredytowanej formy opłaty, mimo iż Zarządzenie nie nadaje opłacie dodatkowej charakteru obligatoryjnego (mówi o tym, że wynagrodzenie dodatkowe może być ustalone) nie ma możliwości negocjowania umowy w tym zakresie i kontroli zasadności pobierania tego wynagrodzenia.

Poczta wskazała, iż przy stosowaniu skredytowanej formy opłaty akceptuje odstępstwo od zasady uiszczania przez nadawcę opłaty z góry i kredytuje go. Jeśli jednak wziąć pod uwagę wysokość opłaty dodatkowej pobieranej od Starostwa i Urzędu Miejskiego, którą w obu przypadkach ustalono na poziomie 10%, i porównać ją z wysokością odsetek pobieranych przez banki od udzielanych przez nie kredytów komercyjnych, to okaże się, że w skali roku

oprocentowanie stosowane przez Poczte kilkakrotnie przewyższa oprocentowanie stosowane przez bank. Przykładowe wyliczenia w tym zakresie przedstawił sam Wnioskodawca (Karta nr 4).

Ponadto fakt kredytowania odbiorcy przy zastosowaniu skredytowanej formy opłaty należy wyraźnie oddzielić od wykonywania przez Poczte jakichkolwiek czynności manipulacyjnych. Innymi słowy kredytowanie odbiorcy nie mieści się w pojęciu czynności manipulacyjnych, a właśnie za te czynności Poczta dolicza na podstawie Zarządzenia Nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej opłatę dodatkową. Czynności manipulacyjne, jak podała Poczta (Karty nr 69, 133), obejmują rejestrowanie przesyłek, kontrolę dotyczącą ich właściwej taryfikacji, sumowanie kolumn ewidencji, przesyłanie danych, wystawianie faktur VAT i ich przesyłanie, kontrolę terminowości regulowania należności. Z definicji czynności manipulacyjnych przedstawionej przez Poczte wynika, iż kredytowanie nie może być kwalifikowane jako jedna z takich czynności. Fakt kredytowania nadawcy nie może więc uzasadniać pobierania opłaty dodatkowej za czynności manipulacyjne.

Zaznaczyć również trzeba, że przy takiej samej ilości nadawanych przesyłek i tych samych czynnościach manipulacyjnych każda podwyżka opłat pocztowych powoduje wzrost wysokości opłaty dodatkowej.

W toku postępowania Poczta Polska stwierdziła, że wobec braku wydzielenia stanowisk pracy przeznaczonych wyłącznie do obsługi skredytowanej formy płatności Starostwa Powiatowego w Cieszynie i Urzędu Miasta w Ustroniu powstaje trudność w sporządzeniu dokładnych i odrębnych kalkulacji miesięcznych kosztów ponoszonych przez Poczte w związku z korzystaniem z tej formy opłaty odpowiednio dla Starostwa i dla Urzędu (Karta nr 132). W związku z powyższym należy stwierdzić, że 10-procentowe dodatkowe wynagrodzenie pobierane od w/w nadawców nie znajduje uzasadnienia w kosztach ponoszonych przez Poczte i przynosi jej nieuzasadnione korzyści.

Spełnione zostały zatem wszystkie niezbędne przesłanki do stwierdzenia stosowania przez Poczte Polską praktyki monopolistycznej określonej w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy antymonopolowej. Stąd należało orzec jak w punkcie I sentencji.

Zgodnie z treścią art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. w decyzjach wydanych na podstawie art. 8 ust. 1 Organ Antymonopolowy może wymierzyć karę pieniężną w wysokości do 100% przychodu ukaranego przedsiębiorcy. W rozumieniu art. 2 pkt 10 ustawy przychodem jest 1/12 przychodu uzyskanego w roku podatkowym poprzedzającym rok wydania decyzji w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Poczta osiągnęła w 2000r. przychód w wysokości 4.630.726.600 PLN (Karta nr 187). Zatem kwota 385.893.883,33 PLN może stanowić maksymalną wysokość kary nałożonej na podstawie art. 14 ust. 1. Organ Antymonopolowy wymierzył karę w wysokości 50.000 PLN. Nałożenie kary należy traktować jako podkreślenie naganności działań podmiotu dominującego w przedmiotowej sprawie, które to działania zakłócają swobodę i równość uczestników rynku. Wymiar kary ma zdaniem Organu Antymonopolowego spełnić również funkcję prewencyjną z tytułu stosowania praktyk monopolistycznych sprzecznych z interesem publicznym.

Wysokość nałożonej kary pieniężnej została ustalona przy uwzględnieniu stopnia naruszenia interesu publicznoprawnego, jak też przy założeniu, iż kara ta nie ma stanowić znaczącej dolegliwości dla karanego podmiotu, a o skuteczności zastosowanych sankcji nie decyduje stopień ich surowości, lecz sama istota sankcji zwłaszcza uwypuklenie naganności stosowania wykazanej w niniejszej decyzji praktyki monopolistycznej. Decydując o nałożeniu kary Organ Antymonopolowy wziął po uwagę także możliwości finansowe adresata decyzji.

Kary pieniężne stosowane są w sytuacjach, gdy zachowanie przedsiębiorcy nie tylko jest

bezprawne, ale można także sprawcy przypisać winę w znaczeniu subiektywnym. Analizując kwestię winy Poczty należy stwierdzić, iż jako podmiot o wieloletnim doświadczeniu zajmujący się profesjonalnie prowadzeniem działalności w zakresie świadczenia usług pocztowych o charakterze powszechnym Poczta powinna zdawać sobie sprawę, iż nie może wykorzystywać swej pozycji na rynku do narzucania kontrahentowi warunków umów, których nie przyjąłby mając zapewnioną możliwość wyboru innego świadczeniodawcy. Poczta zamieszczając w umowie zapis zobowiązujący Starostwo Powiatowe w Cieszynie i Urząd Miasta w Ustroniu do uiszczania co miesiąc 10-procentowej opłaty dodatkowej liczonej od wartości opłaty pocztowej za nadane w okresie rozliczeniowym przesyłki zapewniła sobie nieuzasadnione korzyści. Jak bowiem wykazano w uzasadnieniu decyzji czynności wykonywane przez Poczta przy obsłudze przesyłek wymienionych nadawców opłacanych w formie skredytowanej nie odbiegają zasadniczo od czynności wykonywanych przez pracowników placówek pocztowych przy obsłudze przesyłek opłacanych w formie podstawowej (znaczkami). Poczta nie wykazała również, by w związku z obsługą przesyłek nadawanych przez Starostwo i Urząd Miejski ponosiła dodatkowe koszty, a fakt pobierania dodatkowego wynagrodzenia uzasadniała przede wszystkim tym, iż w świetle Zarządzenia nr 31 Dyrektora Poczty Polskiej ma do tego prawo.

W tej sytuacji Organ Antymonopolowy kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk monopolistycznych na rynku przez Poczta uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla Poczty, aby w przyszłości nie dochodziło do podobnych zachowań, zmierzających do wykorzystywania zajmowanej pozycji na rynku kosztem odbiorców.

W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie II sentencji decyzji.

Karę należy wpłacić na konto UOKiK w Warszawie w NBP o/o Warszawa 1010 1010-7878-223-1.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach, w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral